

MITT DIKTATUR

Elevene skal drøfte fordeler og ulemper ved et diktatur.

Innhold på denne siden

1. Beskrivelse av prosjektet
 - 1.1. Kort beskrivelse
 - 1.2. Formål
 - 1.2.1. Tverrfaglige emner
 - 1.2.2. Kjerneelementer
 - 1.2.3. Forankring i læreplanen
 - 1.2.4. Kompetansemål i fag
2. Lærerveiledning
 - 2.1. Dusjing
 - 2.2. Jobber med skriftlig oppgave
 - 2.3. Begrepsordliste for elever
3. Tips
4. Rettigheter

Sammendrag

Dette er et undervisningsopplegg hvor elevene skal drøfte fordeler og ulemper ved å være en diktator, samt lage en beskrivelse av et diktatur. Sluttproduktet skal være en propagandafilm.

1. Beskrivelse av prosjekt

1.1. Kort beskrivelse

Dette er et undervisningsopplegg hvor elevene skal drøfte fordeler og ulemper ved å være en diktator. Undervisningsopplegg passer for 10.trinn. Sluttproduktet skal være en propagandafilm hvor elevene skal fremme sitt diktatur. Klassen skal stemme frem sin diktator.

1.2. Formål

Gi elevene god innsikt i ulike styringsformer, her med hovedvekt på diktatur som en motvekt til demokratiet. Gjennom fordypning og refleksjon over temaet vil elevene i større grad lære å sette pris på det demokratiske samfunnet de selv er en del av.

1.2.1. Tverrfaglige emner

Demokrati og medborgerskap

1.2.2. Kjerneelementer

Undring og utforsking

Elevane skal kunne undre seg over, reflektere omkring og vurdere korleis kunnskap om samfunn før og no blir til. Elevane skal få vere nysgjerrige og aktivt kunnskapssøkjande og -skapande åleine og saman med andre både i og utanfor klasserommet. I tillegg skal elevane kunne innhente og bruke informasjon frå ulike typar historiske, geografiske og samfunnskunnskaplege kjelder for å kaste lys over forhold i ulike samfunn, til ulike tider, og i sitt eige liv. Dei skal òg kunne vurdere kritisk om kjeldene er pålitelege og relevante.

Fra <https://www.udir.no/lk20/saf01-04/om-faget/kjerneelementer>

Samfunnskritisk tenking og samanhengar

Elevane skal forstå samanhengar mellom geografiske, historiske og notidige forhold og korleis desse forholda kvar for seg og saman har påverka og påverkar menneske og samfunn. Elevane skal få innsikt i den gjensidige påverknaden mellom natur og samfunn. Dei skal sjå korleis utviklinga i fortida var prega av både brøt og kontinuitet og kva som bidrog til endringar, samt utvikle historisk empati. Elevane skal analysere korleis makt og maktrelasjonar har verka og verkar inn på ulike forhold i samfunnet. Dei skal vurdere kunnskap, hendingar og fenomen frå ulike perspektiv og reflektere over kvifor menneska har gjort og gjer ulike val.

Fra <https://www.udir.no/lk20/saf01-04/om-faget/kjerneelementer>

Demokratiforståing og deltaking

Elevane skal forstå korleis geografiske, historiske og notidige forhold har lagt og legg føresetnader for høvet menneska har hatt og har til å samarbeide, organisere seg og ta avgjerder i ulike samfunn. Elevane skal få innsikt i forskjellar mellom land når det gjeld styresett og ivaretaking av menneskerettar og minoritetar, og dei skal sjå korleis forskjellar har hatt og har innverknad på folks liv og høve til å medverke. Dei skal forstå kvifor konflikhtar har oppstått og oppstår, og korleis dei har blitt og blir handterte. Elevane skal få erfaring med demokrati i praksis for å kunne påverke og medverke til samfunnsutforming. Innhaldet i dette kjerneelementet skal sjåast i lys av ulike perspektiv, frå det lokale til det globale, og i urfolks- og minoritetsperspektiv, med vekt på fortid, notid og framtid.

Fra <https://www.udir.no/lk20/saf01-04/om-faget/kjerneelementer>

Identitetsutvikling og fellesskap

Elevane skal få innsikt i korleis menneske utviklar identitet og tilhørsle, og korleis dei samhandlar med andre. Dei skal forstå kvifor menneske søker saman i samfunn, og korleis identitetsutvikling og fellesskap blir påverka av geografiske, historiske og notidige forhold. Det inneber ulike perspektiv på kva eit godt liv kan vere, og at elevane utviklar både historiemedvit og handlingskompetanse ved å forstå seg sjølve med ei fortid, notid og framtid.

Fra <https://www.udir.no/lk20/saf01-04/om-faget/kjerneelementer>

1.2.3. Forankring i læreplanen

1.2.4. Kompetansemål i fag

Samfunnsfag

- gjeregreie for årsaker til og konsekvensar av sentrale historiske og notidige konflikhtar og reflektere over om endringar av nokre føresetnader kunne ha hindra konfliktane
- gjeregreie for årsaker til og konsekvensar av sentrale historiske og notidige konflikhtar og reflektere over om endringar av nokre føresetnader kunne ha hindra konfliktane
- drøfte korleis framstillingar av fortida, hendingar og grupper har påverka og påverkar haldningane og handlingane til folk.

Fra <https://www.udir.no/lk20/saf01-04/kompetansemaal-og-vurdering/kv147>

Norsk

- utforske og vurdere hvordan digitale medier påvirker og endrer språk og kommunikasjon
- informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium
- uttrykke seg i ulike sjangre og eksperimentere med sjangre på kreative måter
- Fra <https://www.udir.no/lk20/nor01-06/kompetansemal-og-vurdering/kv111>
- Muntlige ferdigheter i norsk er å kunne samhandle med andre gjennom å lytte, fortelle og samtale. Det innebærer å bruke retoriske ferdigheter og å uttrykke seg hensiktsmessig i ulike spontane og forberedte kommunikasjonssituasjoner, inkludert å kunne planlegge og framføre ulike typer muntlige presentasjoner tilpasset mottakerne. Norsk har et særlig ansvar for utviklingen av muntlige ferdigheter. Utviklingen av muntlige ferdigheter i norsk går fra tidlig samhandling i lek og faglige aktiviteter til å bruke det muntlige språket stadig mer presist og nyansert i ulike norskfaglige samtaler og presentasjoner.
- Digitale ferdigheter i norsk er å kunne finne, vurdere og bruke digitale kilder i arbeid med tekst. Det innebærer å bruke digitale ressurser kreativt til å skape sammensatte tekster og å utvikle kritisk og etisk bevissthet om det å framstille seg selv og andre digitalt. Utviklingen av digitale ferdigheter i norsk går fra å lage enkle sammensatte tekster til å planlegge, utvikle og redigere sammensatte tekster basert på kunnskap om hvordan de forskjellige uttrykksformene virker sammen. Utviklingen innebærer også å vise en stadig større grad av selvstendighet og dømmekraft i valg og bruk av digitale kilder.

Fra <https://www.udir.no/lk20/nor01-06/om-faget/grunnleggende-ferdigheter>

Kunst og håndverk

- utforske hvordan digitale verktøy og ny teknologi kan gi muligheter for kommunikasjonsformer og opplevelser i skapende prosesser og produkter fordype seg i en visuell uttrykksform og/eller en håndverksteknikk,
- utforske muligheter gjennom praktisk skapende arbeid og presentere valg fra idé til ferdig resultat
- Digitale ferdigheter i kunst og håndverk innebærer å kunne bruke digitale verktøy og medier til inspirasjon, utprøving, dokumentasjon og presentasjon. Det innebærer også å bruke digitale verktøy og programmering i kreative og skapende prosesser. Kjennskap til regler om opphavsrett og personvern når man bruker egne eller andres bilder, filmer og skapende arbeid, er vesentlig på alle trinn. Utviklingen av digitale ferdigheter i kunst og håndverk går fra å bruke enkle digitale verktøy og medier, til å forme egne digitale produkter som skaper opplevelser og kommuniserer følelser, ideer og meninger.

Fra <https://www.udir.no/lk20/khv01-02/om-faget/grunnleggende-ferdigheter>

2. Lærerveiledning

2.1. Del1: Dusjing

Tid: 2-3 timer

Global intro – samtale i klassen med tankekart på tavla:

- Hva vet elevene fra før?
- Kan de navn på noen diktatorer?
- Hva kjennetegner en diktator?
- Kjenner elevene til noen land som styres av en diktator?
- Hva kjennetegner slike land?

Se filmen : hvordan lykkes som diktator: <https://www.nrk.no/video/82901>

Elevene tar notater underveis i filmen og finner svar på følgende:

Hva definerer et diktatur?

- Hvor i verden finnes det diktatur i dag?
- Er det forskjell på disse:
- Totalitære diktatur, autoritære diktatur og kleptokrati

Jobber med verdens diktatorer:

- Fordel navn på ulike diktatorer ut til elevene i klassen. Elevene gjør søk på nett og finner info om sin diktator ut ifra kriteriene over. Presenterer funn for klassen i slutten av økta.

2.2. Jobber med skriftlig oppgave

Tid: 4 timer, dette er individuelt arbeid.

Dette er en skriftlig oppgave hvor elevene skal jobbe med å svare på følgende spørsmål:

- Hvilket navn gir du deg selv.
- Hva er din ideologi?
- Hvordan skaffer du deg penger (fordi man må være rik) og hva bruker du de til?
- Hvordan holder du befolkningen din nede/ hvordan holder du på makten?
- Hvilke posisjoner har du i staten?
- Hvordan sørger du for å spre ditt budskap.

2.3. Begrepsordliste for elever

- Diktatur
- Totalitært diktatur
- Autoritært diktatur
- Kleptokrati
- Despot
- Tyranni

3. Tips

- Dette kan også være et gruppearbeid som skal ende opp i en Urix-spesialutgave
- Dette er en tilpasning, som nok kan være litt enklere for noen elever å få til
- Hva er Urix? Sjekk ut!
- <https://www.nrk.no/skole/?mediald=23965&page=search&q=urix>
- Forarbeid
 - Hvilket navn skal diktatoren ha?
 - Hvilken ideologi følges?
 - Hvordan tjenes penger (fordi man må være rik), og hva brukes de til?
 - Hvordan holdes befolkningen nede/hvordan sikres makten?
 - Hvilke posisjoner i staten innehar diktatoren?
 - Hvordan spres budskapet til diktatoren?
- Oppskrift på hva som skal være med i Urix-spesial episoden er:
 - en programleder, med inngående kunnskap om temaet
 - eksperter på staten og diktatoren, som skal forklare og tegne et bilde av den ideologiske læren
 - intervjuobjekter
 - en representant fra en internasjonal organisasjon som kommenterer
 - er dere så heldige at dere har fått til et intervju med SELVESTE diktatoren?

4. Rettigheter

Du kan fritt kopiere, spre og endre på dette materialet i undervisningssammenheng under følgende forutsetninger: Du kan ikke profitere på materialet og du skal oppgi opphavet til materialet. Om du endrer materialet og sprer verket videre, skal samme forutsetninger gjelde for dette verket.

